

**ВТОРО СРЕДНО УЧИЛИЩЕ
„ПРОФЕСОР НИКОЛА МАРИНОВ“**

Бул. Трайко Китанчев № 39, град Търговище
Директор: 0601/6-48-93; Зам.-директори: 0601/6-49-60; Канцелария: 0601/6-48-94
e-mail: info-2501694@edu.mon.bg / <https://2su-tg.com>

УТВЪРДЕН:

ЗАПОВЕД № УВД-2503/13.09.2024 г.

(АНЕТА КУМАНОВА)

ДИРЕКТОР НА ПСУ „ПРОФ. Н. МАРИНОВ“

ПЛАН

за работата на комисията по
превенция на деца в риск

за учебната 2024/2025 г.

I. ЦЕЛ:

Провеждане на дейности по идентифициране на рисковите фактори, разпознаване на случаите и прилагане на междуинституционален подход и своевременно адекватни мерки за закрила на дете в риск и в случаи на кризисна ситуация, както и дейности по превенция на риска и рисковите фактори.

II. ЗАДАЧИ :

1. Своевременно разпознаване и предприемане на бързи, адекватни и координирани действия за закрила на дете , жертва на насилие или в риск от насилие .
2. Оказване на морална и емоционална, адекватна подкрепа на дете в риск и насърчаване по подходящ начин на неговото включване в извънкласни и извънучилищни дейности .
3. Създаване на подходящи условия за елиминиране на рисковите фактори за детето .
4. Провеждане на дейности по превенция на риска , съгласно разпоредбите за „деца в риск ,” на Закона за закрила на детето.

III. ДЕЙНОСТИ ЗА РЕАЛИЗИРАНЕ НА ЦЕЛТА И ЗАДАЧИТЕ :

1. Разясняване на понятията „дете в риск” ,” насилие” ,”физическо и сексуално насилие” чрез подходящи методи в часа на класа .

Срок : месец октомври 2024 г.

Отг.: Кл. ръководители

2. Разработване , попълване и обработване на анкети с цел проучване случаи на насилие и тормоз. За целта се прилага инструментариумът по Механизма за превенция на училищния тормоз – метод анкета , разработена от Пл. Калчев

Срок : месец ноември 2024 г.

**Отг.: Кл. ръководители ,
Педагогически съветник**

3. Провеждане на събеседвания , интервюта и разговори с учениците по класове във връзка с рисковите фактори в семейството и извън него. Участие на педагогическия съветник и училищния психолог в часовете на класа , както и по програма „ Без свободен час”

Срок: периодично, по преценка

Отг. :Кл. ръководители

4. Симулативна игра „Земетресение” или „Наводнение ” с учениците от училището с цел отработване на реакции в случай на кризисна ситуация.

Срок : през месец април 2025 г.
Отг.: Пламен Иванов

5. Поддържане на връзка с мултидисциплинарния екип.

Срок : Постоянен
Отг.: Председателя

6. Предприемане на незабавно информиране в случай на инцидент .

- Информирание на ОЗД съгласно разпоредбата чл. 7 от ЗЗД в случаи на идентифициране на дете в риск
- Уведомяване на родителите при прояви на насилие от страна на дете в училище /върху други деца / , или прояви на автоагресия

Срок : При необходимост
Отг.: Кл. ръководители,
съвместно с
комисията

- Информирание родителите на родителските срещи за възможностите за оказване на помощ , институциите , ангажирани с тези проблеми - ОЗД , МКБППМН , основните положения в ЗЗД. Запознаване на родителите на учениците , постъпващи в отделните степени - първи , пети и осми клас , с дейността на психолога и педагогическия съветник и възможностите за оказване на помощ и въздействие от тези специалисти , при случаи на риск.

Срок : През годината
Отг. : Кл. ръководители , Пед съветник, Психолог

- Събеседване с родителите на родителски срещи за разпознаване основните признаци, говорещи за склонност към насилие .

Срок : През годината
Отг. : Пед. съветник, Психолог, Кл. ръководители

7. Предприемане на възпитателни мерки спрямо деца, проявяващи склонност към насилие, чрез изследване на характерологичните особености, набелязване на насоки за възпитателен подход и на тази основа индивидуална работа със съответното дете . За целта се използва подходящ диагностичен инструментариум.

Срок : През годината
Отг. : Пед. съветник, Психолог

8. При оценка на степента на риска , при всеки конкретен случай, се използват инструментите , дадени в Приложение 1

Срок : При констатиране на случай

Отг : Класни ръководители съвместно с пед. съветник и психолог

9. По този план за всеки конкретен случай се води документация , съгласно таблицата , дадена в Приложение 1.

10. Документацията по т. 9, се съхранява от съответния педагогически специалист – класен ръководител, докато е такъв на ученика, а от психолога или педагогическия съветник – пет години.

Срок: През учебната година

**Отг.: Класни ръководители,
педагогически съветник, психолог**

Приложение 1

Инструмент за идентифициране на маркери на риск при деца и ученици и определяне на възможности за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици в риск

Таблицы за деца и ученици без родителска грижа
или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права
или родителските им права са ограничени

Училищна възраст	
Области на идентифициране на проблеми	Маркери за риск
<i>Поведение и учене</i>	Често изпада в ярост или избухва; Има автоагресивни прояви (<i>самонаранява се</i>) Променя стила си на обличане (<i>неподходящо облекло</i>); Въвлича се в сбивания; Мирише на алкохол/цигари; Отказва да ходи на училище; Конфронтира се с учителите; Държи се предизвикателно; Има недоспал вид (<i>задрямва в час</i>); Бяга от учебни часове; Реагира бързо и остро на критика и/или при несправяне; Рязко понижава успеха си; Споделя, че не разбира много от нещата, които учи; Често търси отговорния възрастен (<i>директор, учител, педагогически съветник</i>) и се оплаква.
<i>Внимание и концентрация</i>	Лесно се разсейва; Не успява да завърши нещата, които е започнал; Не може да се организира; Опитва се да избегне задачи, които изискват мислене; Губи интерес към това, което прави; Изглежда сякаш не слуша, когато му говорят; Трудно участва в разговор и като цяло не е склонен да разговаря, особено за себе си.

<p><i>Хиперактивност и тревожност</i></p>	<p>Постоянно се движи и нервничи; Не го свърта на едно място; Не може да стои седнал, когато това се изисква; Има трудност да се укроти, когато е помолен; Тича насам-натам и се катери навсякъде, когато не трябва; Нервен и несигурен е в нови ситуации, лесно губи увереност; Изпитва много страхове, лесно се плаши; Много неща го тревожат, често изглежда угрижен; Самоизолира се от другите и страни от тях; Често се чувства виновен; Оплаква се от телесни болки и се чувства неразположен; Често ходи при медицинската сестра; Боледува по-често от обикновено (като промяна в поведението); Склонен е към уединение.</p>
--	---

<p><i>Импулсивност, агресивност, противопоставяне</i></p>	<p>Прави грешки от небрежност; Изстрелва отговора преди въпросът да е завършен; Трудно изчаква реда си; Враждебен е към другите; Сърдит, злопамятен е; Гледа да отмъсти; Нарочно прави така, че да ядосва другите; Прекъсва, намесва се в разговори или действия; Продължава да говори, когато е помолен да спре; Участва в приятелска група, която стимулира проблемно поведение, противообществени прояви; Сериозно лъже и мами; Краде; Съсипва чужда собственост или унищожава чужди вещи; Проявява физическа жестокост и наистина е наранил някого; Проявява жестокост към животни; Проявява към другите поведение със сексуален характер.</p>
--	--

<p><i>Социални умения и отношения с връстници</i></p>	<p>Проявява засилена агресия към другите ученици и/или възрастни – като промяна в поведението; Губи приятелите си; Учениците странят от него и го избягват; Започва да дружи с по-малки ученици или с по-големи от своята възраст; Тормози и/или е тормозен от другите ученици; Често критикува другите ученици; Не се включва в училищни дейности; Избягва старите си приятели; Смята, че не се справя добре; Самообвинява се за всичко и се преживява като жертва; Обвинява другите за своите грешки; Не е харесван от другите ученици.</p>
<p><i>Признаци на депресия и други емоционални затруднения</i></p>	<p>Има отпаднал вид; Има следи от самонараняване; Изглежда унил и затворен в себе си; Започва активно да се грижи за другите; Често се оплаква от здравословни проблеми (напр. болки в очите, мигренозни болки, болки в корема и др.); Често плаче; Отказва се от отборите/клубовете по интереси и занемарява социалния си живот; Нещата, които преди му носят удоволствие, вече не го вълнуват; Постоянно се чувства виновен; Споделя за суицидни мисли/намерения; Има промяна в телесното му тегло – отказва да се храни или качва килограми; Прекалено загрижен е за собствените си способности (учене, спорт, социални умения); Чувства се сякаш е нищожен или не струва.</p>

**Таблицы за деца и ученици, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация
или всякакво друго нехуманно или унижително отношение
или наказание във или извън семейството**

Училищна възраст	
Области на идентифициране на проблеми	Маркери за риск
<i>Поведение и учене</i>	Има синини и белези по тялото, които се опитва да скрие; Има промяна в стила на обличане; Предпочита да стои облечен с връхни дрехи; Рязко понижава ученето и успеха си; Често и хаотично отсъства от часове; Има чести проблеми с дисциплината, случва се да бъде отстранен от час; Губи интерес към обичайните си занимания; Не се вълнува от нищо, социално отдръпване; Забелязва се засилен сексуален интерес и/или сексуализирано поведение.
<i>Внимание и концентрация</i>	Спи в час; Свръхвъзбудим и напрегнат е; Многократно е търсил подкрепа от психолога/педагогическия съветник или привлича вниманието на друг възрастен от училището; Напоследък е наказван повече; Често е отнесен, блуждае.
<i>Хиперактивност и тревожност</i>	Не може да стои на едно място; Има промени в телесното му тегло – храни се прекалено много или спира да се храни; Често бързо сменя настроението си; Проявява очевидна напрегнатост и неспособност да се отпусне; Има изразени страхове.
<i>Импулсивност, агресивност, противопоставяне</i>	Напряга се и се ядосва, ако го попитат за въщи; Станал е много избухлив. Лесно се дразни от всичко; Отказва участие в живота на класа и в училищния живот; Регистрира се повишен сексуален интерес и/или предизвикателно поведение; Трудно спазва граници в общуването; Флиртува активно; Обикаля около училище преди и след часовете. Не иска да се прибира; Сменя много приятели за кратко време; Пуши, пие алкохол и/или злоупотребява с наркотици.

<p>Социални умения и отношения с връстниците</p>	<p>Има чести конфликти с другите ученици; Губи приятелите си; Враждебен е към другите ученици, тормози другите; Тормозен е от другите; Не се движи заедно с класа; Няма приятелства в класа или дружи с други ученици, които също имат проблеми; Трудно създава приятелства; Другите странят от него; Отказва да излиза в междучасията, предпочита да стои в класната стая; Настойчиво следи и не се откъсва от телефона си; Постоянно разговаря по телефона; Прекалено много е ангажиран в социалните мрежи; Склонен е да се самоизолира и страни от другите ученици.</p>
<p>Признаци на депресия и други емоционални затруднения</p>	<p>Изглежда уморен, отпаднал; Няма енергия, изтощен е; Споделя, че се чувства виновен; Лесно се разстройва и разплаква; Споделя за суицидни мисли; Оплаква се от чести болки в главата и корема; Без желание ходи на училище; Споделя, че се страхува; Не иска да се прибира вкъщи, отлага прибирането си, размотава се; Не иска да говори за вкъщи и като цяло избягва разговори за себе си.</p>

Таблицы за деца и ученици, в опасност от увреждане на тяхното физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие

Училищна възраст	
Области на идентифициране на проблеми	Маркери за риск
<p>Поведение и учене</p>	<p>Често изпада в ярост или избухва; Често проявява пасивност; Бяга от учебни часове; Допуска отсъствия без уважителна причина повече от 5 дни месечно;</p>

	<p>Системно закъснява; Поддържа нисък успех и често е на ръба на повтаряне на класа; Бележи спад в успеха и ученето; Системно не подготвя домашните си работи; Често идва на училище без необходими материали и пособия.</p>
Внимание и концентрация	<p>Има уморен вид; Лесно се разсейва, блуждае; Трудно се концентрира и нервничи; Не може да учи и да помни;</p>
Импулсивност, агресивност, противопоставяне	<p>Случва се да проси пари от съученици или други хора; Краде пари и/или вещи от другите ученици; Краде храната на другите; Емоционално лабилен е, избухва; Трудно следва правила; Често се сбива, използва оръжие, когато се бие; Склонен е към рискови действия; Често има рани, счупвания и др.; Сериозно лъже и мами; Нарочно ядосва другите; Извършва правонарушения.</p>
Социални умения и отношения с връстници	<p>Другите ученици странят от него; Самоизолира се от другите ученици; Не умее да завърже приятелство; Тормозен е от другите ученици; Тормози другите ученици; Гледа да си отмъсти; Идва с едни и същи дрехи продължително време или с неподходящи дрехи; Предпочита да седи на задните чинове; Предпочита да играе с по-малки ученици; Изглежда по-малък за възрастта си; Потаен е.</p>
Признаци на депресия и други емоционални затруднения	<p>Тревожи се повече от другите; Има медицински проблеми, които не са обслужени; Много лесно се разболява, има крехко здраве; Има много страхове и притеснения; Чувства се тъжен и предизвиква съжаление;</p>

	<p>Трудно се адаптира към нови ситуации или хора; С нежелание се отделя от дома, за да идва на училище.</p>
--	---

ТАБЛИЦА ЗА ОБОБЩЕНИЕ И АНАЛИЗ НА ИНФОРМАЦИЯТА

<p>Общи данни за детето -ученика (Име, клас, включително, дали се касае за нов ученик)</p>	
---	--

<p>Методи за идентифициране и времеви период</p>	
<p>Области и маркери на риск от картите за идентифициране на риска</p>	
<p>Степен на риск за детето/ученика – ниска; средна; висока;</p>	
<p>Оценени като ключово важни области на риск, с които да стартира работата с детето/ученика</p>	
<p>Информацията се предоставя на екипа за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика /описва се съставът на екипа/</p>	
<p>Участници в процеса на идентифициране на риска</p>	

